

Zsok Gizella

Határmenti együttműködés

Tisztelettel köszöntöm a kollégákat a Duna két partján fekvő városból, amelynek északi része a történelmi események folytán Szlovákiához tartozik, déli része pedig Magyarországhoz; 2004. május 1-jétől pedig mindkét része az Európai Unióhoz.

Röviden bemutatom könyvtárunkat, a Duna Menti Könyvtárat. 1952-ben alapította az akkori járási nemzeti bizottság. Jelenleg 161 ezer könyvtári egység az állománya, és hozzá 40 ezer könyvtári egység a különgyűjtemény – a volt Komárom megye könyvtára –, a történelmi gyűjtemény. Regisztrált olvasóink száma 4-5 ezer között mozog, az évi látogatók száma 80-90 ezer, kölcsönzések 320-330 ezer közötti alkalommal történnek.

Intézményünk fenntartója 2002. április 1-jétől Nyitra Megye Önkormányzata. A megyerendszer Szlovákiában 2002. január 1-jétől működik, területileg a Mečiar-időszak alatt kialakított kerületek alapján. A nyolc megye közül egyedül Nyitra megyében van magyar többségű képviselő-testület, 51 képviselőből 30 a Magyar Koalíció Pártja nevében indult. A Megyei Önkormányzathoz öt, úgynevezett regionális (volt járási) könyvtár tartozik: Nyitra, Tapolcsány, Léva, Érsekújvár és Komárom.

A határmenti együttműködés könyvtáraink között már az 1970-es évek végén megkezdődött. Természetesen mindig politika- és személyfüggő volt. Az 1990-es években, főként 1998 után újultak meg kapcsolatok, így például az érsekújvári könyvtár Szentendrével, a dunaszerdahelyi a győri könyvtárral. Az észak-komáromi könyvtár természetes partnere a dél-komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár. Tulajdonképpen, mondhatni, két-három utca választ el bennünket egymástól és a Duna, amely persze ma már inkább összeköt. Ezzel a könyvtárral a legszorosabb a kapcsolatunk, szinte mindennapos. Vannak

MAGYAR KÖNYVTÁROSOK VI. VILÁGTALÁLKOZÓJA

„közös” olvasóink, működik a könyvtárközi kölcsönzés, évek óta közös rendezvényeket szervezünk (például Jókai-évfordulók alkalmával). 2000-ben Észak-Komáromban közös kiállítást szerveztünk, amellyel megnyitottuk az egész Kárpát-medencei megemlékezést. A nálunk tartott programok között konferencia, vetélkedő a két város középiskolái között, nyáron művelődési tábor szerepelt; Dél-Komáromban pedig szintén konferencia, valamint vetélkedő (itt a két város alapiskolái részvételével).

Könyvtárunk további klasszikus partnerintézménye a tatabányai József Attila Megyei Könyvtár. Segítségükkel részt vehettünk különböző továbbképzéseken, a pályázatok során közvetítő könyvtárként működnek, és nem utolsósorban nagy segítséget nyújtanak az állománygyarapítás területén (például 40-féle társadalmi, szépirodalmi folyóiratot küldenek számunkra).

A szélesebb körű együttműködésre az 1999 nyarán aláírt együttműködési megállapodás nyújtott lehetőséget, amelyet a Nyitrai Kerületi Hivatal előljárója, Komárom-Esztergom és Pest megye önkormányzatának elnökei láttak el kézjegyükkel, megalakítva a Vág–Duna–Ipoly Eurorégiót.

2000-ben már megszerveztük az első eurorégiós találkozót Komáromban, és a résztvevők számát bővítettük a Dunaszerdahelyi járásbeli és győri könyvtárak kollégáival. Az említett esztendőben volt szerencsénk közreműködni az esztergomi vándorgyűlés programjában, ugyanis majd’ 150 könyvtáros kolléga látogatott el Észak-Komáromba, ahol a történeti gyűjteményünk megtekintése mellett város- és műemléknéző programmal is szolgáltunk.

Rendszeressé vált az említett régió könyvtárosainak találkozója, amely később a helyismereti munka felé is „eltolódott”.

2002-ben a helyismereti könyvtárak Vácott rendezett vándorgyűlése alkalmából könyvtárunk és a váci városi könyvtár képviselői együttműködési szerződést írtak alá, jelképesen az Esztergomot és Párkányt összekötő Mária Valéria hídon.

2002 őszén – később rendszeressé váló – találkozó volt Csúz község kastélyában.

Közös elhatározással 2002 elején bejegyeztettük a Bél Mátyás – nem beruházási – Alapot, melynek segítségével pályázati támogatásokhoz szeretnénk volna

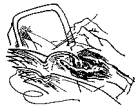
jutni. (Ez 2004-ben sikerült is: európai uniós pályázaton nyertünk támogatást, amelyből már két nagyobb méretű tervünket tudtuk megvalósítani.)

Idén februárban közös szakmai napot szerveztünk Komáromban, amelyen belül az EU-s pályázatírás módszertanával és gyakorlati kérdéseivel foglalkoztunk. Április elején útnak indítottunk egy vándorkiállítást *Hírességeink* címmel. (Együtműködő partnereink a győri, tatabányai és szentendrei megyei könyvtár; a győri, a dél-komáromi és a váci városi könyvtár; a duna-szerdahelyi, az érsekújvári, az észak-komáromi regionális, valamint a szenci, párkányi, zselízi és ipolysági városi könyvtárak munkatársai voltak.) Egy-egy tablón mutatjuk be a régió leghíresebb szülőiteinek életét, munkásságát Galgóczi Erzsébettől Anton Bernoláig, Szinnyei Józseftől Borsos Miklósig. A kiállítás az összes együtműködő könyvtárban látható lesz.

2003-tól a Bél Mátyás Alap tagjaiból alakult egy „mikrorégió-találkozó” is, ahol a helyismeretre összpontosítva találkoznak – más és más helyszínen – a szentendrei, váci, érsekújvári, észak-komáromi, lévai, zselízi és ipolysági könyvtárak képviselői.

A 2004-es esztendő az első, amikor Nyitra, illetve Komárom-Esztergom Megye Önkormányzata anyagilag is támogatja a két megye kulturális intézményeinek együtműködését. A könyvtárak területén a Duna Menti Könyvtár a koordinátor. Már két rendezvényre is sor került, nevezetesen: áprilisban Nyitra megye regionális könyvtárainak képviselői részt vettek Tatabányán egy szakmai napon, majd júniusban meglátogatták Komárom-Esztergom megye szlovák lakosságú településeit. Feladatunkat, együtműködésünk célját többek között a megye szlovák ajkú olvasótáborának segítségével látjuk. Ősszel a Komárom-Esztergom megyei kollégák látogatnak el Nyitra megye intézményeibe.

Az első előadásban elhangzott a kérdés, hogy mikor keressük az együtműködést? Amikor szegények vagyunk. Számunkra a magyarországi partnerkapcsolatok két területen hoznak hatalmas segítséget: az állománygyarapítás (könyvtárak, Pro Hungaris Alapítvány stb.) és a szakmai továbbképzések területén. Kollégáink rendszeresen részt vehetnek a Békéscsabán, Kaposvá-

MAGYAR KÖNYVTÁROSOK VI. VILÁGTALÁLKOZÓJA

rott, Győrött, Tatabányán, Szentendrén tartott továbbképzéseken, szakmai napokon. A NKÖM, az NKA és az MKE támogatásával részt vehetünk a vándorgyűléseken és más szakmai rendezvényeken is.

Hogy minél szélesebb körben jussanak munkatársaink ismeretekhez, kassai kollégáinkkal megegyeztünk, hogy „felélesztjük” a tulajdonképpen nem működő, de bejegyzett Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületét. Első regionális összejövetelünket tavasszal szerveztük, ezen Nyitra megye magyar könyvtárosai vettek részt. Itt többek között Fodor Péternek, a FSZEK főigazgatójának az előadását is meghallgathattuk.

Őszre szeretnénk „összehozni” az első országos találkozót, reméljük, sikerrel járunk. Partnerintézményeink közül még szeretném kiemelni a salgótarjáni megyei könyvtárat. Kolléganőink érdeme, hogy komáromi diákok is rendszeresen részt vehetnek az általuk szervezett Kárpát-medencei olvasótáborokban.

A kecskeméti megyei könyvtárral ebben az esztendőben vettük fel a szorosabb kapcsolatot: az észak-komáromi általános iskolák diákjai együtt vehetnek a kecskeméti diákokkal az internet segítségével.

Ezt a lehetőséget szeretném kihasználni arra, hogy megköszönjem valamennyi magyarországi partnerintézményünknek és a kollégáknak eddigi támogatásukat, segítségüket. Ahogy a reklámszöveg mondja, mindez nélkülük nem jöhetett volna létre. Köszönjük!